

Nr 199.

Av herr **Hage**, om anslag till understödjande av folkskolebarns ferieresor.

1911 års riksdag uppförde på grund av framställning från Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln ett ordinarie förslagsanslag av 30,000 kronor till understödjande av *dels* folkskolebarns resor till landet under sommarferierna, *dels ock* folkskolebarns studieresor. Anslag för ändamålet utgick sedermera under ett flertal år med växlande belopp. Enligt beslut av 1922 års riksdag indrogos emellertid anslagsmedlen till studieresor med anledning av depressionstiden, men på förslag av Kungl. Maj:t upptog 1925 års riksdag anslaget i riksstaten med ett belopp av 90,000 kronor till understödjande av folkskolebarns ferie- och studieresor. Därvid beräknades statsbidraget till ferieresor till 55,000 kronor och anslaget till studieresor till 35,000 kronor. Anslaget utgick sedermera ända t. o. m. budgetåret 1931/1932 med oförändrat belopp. För budgetåret 1932/1933 beviljades emellertid i enlighet med förslag av statens organisationsnämnd allenast ett belopp av 50,000 kronor, avsett enbart som bidrag till understödjande av folkskolebarns ferieresor.

Vid förberedande av budgetförslaget för budgetåret 1933/1934 föreslog den granskningsnämnd, som tillsatts för beredning av budgeten, att anslaget skulle under förhanden varande förhållanden med hänsyn till den finansiella ställningen helt falla bort. Vederbörande statsråd ansåg sig med hänsyn till det dåvarande ytterligare försämrade budgetläget nödgad att tillstyrka granskningsnämndens förslag och föreslog alltså riksdagen, att den skulle upptaga det ordinarie förslagsanslaget till understödjande av folkskolebarns ferieresor utan angivet belopp. Detta bifölls även av riksdagen på förslag av statsutskottet.

Samma beslut fattades även av 1934 års riksdag rörande budgetåret 1934/1935. Dock är att märka, att i statsverkspropositionen titeln: »Understödjande av folkskolebarns ferieresor ordinarie förslagsanslag» fått stå kvar, vilket möjligen kan uttolkas som en antydning, att anslagsfrågan icke är alldeles avförd från all diskussion utan att anslagsspörsmålet åter kan tagas upp, då de ekonomiska förhållandena det medgiva. Dock har anslagstiteln ifråga i budgetförslaget till innevarande riksdag helt borttagits.

Som här förut antytts, kan man icke komma till någon annan uppfattning än den, att Kungl. Maj:t och riksdagen, då här nämnda anslag togs bort ur budgeten, gjorde detta uteslutande på grund av föreliggande

budgetsvårigheter men icke från den utgångspunkten, att staten borde definitivt upphöra med den anslagsverksamhet, som staten under flera år bedrivit på denna punkt. Tvärt om har det synts som meningen skulle vara den, att, då något bättre förhållanden åstadkommits i budgethänseende, då skulle anslagsverksamheten åter upptagas. Det förefaller, som om denna tid nu vore inne och att man åtminstone kunde medgiva, att något mindre belopp för här nämnda ändamål kunde anslås, isynnerhet som Kungl. Maj:t på en del andra anslagspunkter under 8:e huvudtiteln nu med hänsyn till den förbättrade konjunkturen föreslagit något högre anslag.

Med hänsyn till det, som här anförts, må det tillåtas att här framföra ett yrkande om något anslag — som till en början kan upptagas med ett mindre belopp — särskilt för att förbilliga *ferieresor* för folkskolebarn, framför allt från *avlägsna* bygder inom landet, varifrån resorna bli synnerligen dyrbara. Härvidlag borde särskilt de nordliga delarna av Norrland komma ifråga. I det sammanhanget kan erinras därom, att en utredning under år 1928 verkställdes av järnvägsstyrelsen och skolöverstyrelsen tillsammans, vilken utredning syftade till att en utsträckning av rätten skulle medgivas för skolungdom inom Norrbottens och Västerbottens län att erhålla nedsättning i vissa fall i biljettpriset vid färd å statens järnvägar. Utredningen utmynnade i ett förslag, innebärande en utgiftsökning av omkring 10,000 kronor.

Det är otvivelaktigt, att de resor, som det här är fråga om, ha stor betydelse för den ungdom, som beröres av desamma. Detta har intygats av bland andra skolöverstyrelsen i en skrivelse av den 31 augusti 1932. Samma uppfattning, att dessa resor äro synnerligen betydelsefulla för barnens utveckling — icke minst då det gäller barn från *avlägsna* och isolerade bygder — torde hysas både inom lärare- och föräldrakretsar. Som ett uttryck härför ha framförts framställningar från Norrbottens län såväl under föregående riksdag som vid den innevarande, att motioner skulle väckas om återtagande av anslagsverksamheten för här nämnda ändamål. Man har i nämnda framställningar (exempelvis från Kiruna husmodersförening) framhållit, att de ekonomiska förhållanden, som råda i övre Norrland — exempelvis i Malmfälten och i de fattiga och isolerade bygderna i övrigt i Norrbotten — särskilt motivera, att någon nedsättning i biljettpriserna genom statsanslag erhålles vid resor av detta slag.

Under hänvisning till denna motivering, och då det väl torde vara omöjligt att på annat sätt erhålla anslag till detta ändamål — exempelvis genom användande, i den mån överskott uppstår, av förslagsanslaget å sjätte huvudtiteln »Ersättning åt statens järnvägar för av Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befordringsavgifterna för vissa resor» — hemställes alltså,

att riksdagen måtte för budgetåret 1935/1936 upptaga ett förslagsanslag till understödjande av folkskolebarns ferieresor med 15,000 kronor att användas främst till ferieresor för folkskolebarn från avlägsna bygder i de fall där resekostnaderna bli synnerligen höga.

Stockholm den 22 januari 1935.

Ernst Hage.